

Het Land van Grimbergen

Pachthoven en pachters

deel 6: het hof van Indenvelde,
het hof van Impel

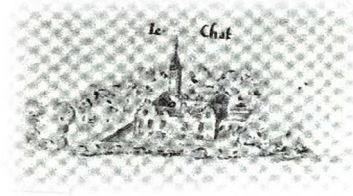

van der Elst JM
Steenokkerzeel - 2015

I. HET HOF VAN INDEVELDE (Eppegem).

Dit hof, in Eppegem beter gekend als het 'kattenhuis' – bevond zich aan de oude weg Eppegem-Grimbergen, bijna op de grensscheiding van beide gemeenten.

De naam 'kattenhuis' (die als "le chat" voorkomt op de figuratieve kaart van Mathieu Bollin in de 16e eeuw) is van onzekere oorsprong. Naast een mogelijke etymologische verklaring is het niet uitgesloten dat deze naam betrekking heeft op één der vroegste eigenaars, namelijk de familie Micault. De Micaults voerden een schild van azuur met gouden keper en drie katten, plus een vierde kat in de top als helmteken. De kat was voor hen een familie-symbool. De echtgenote van Jan Micault, met name Livyne van Welle had ook de bijnaam 'van Cats'. Het 'kattenhuis', zoals Bollin het omstreeks 1594 afbeeldde, was zonder enige twijfel dat wat na verbouwing overbleef van een (vooruitgeschoven) motte, gebouwd om het grondgebied van de Berthouts te verdedigen. Het was een leen van de Heren van Grimbergen.

In 1404 had ridder Gilles van der Hoffstad het in leen en in 1474 Hendrik van der Hoffstad. Op 5 oktober 1509 kwam het in bezit van Jan Micault, raadsheer van Maria van Hongarije,

ambassadeur in Portugal en opperschatmeester van de Nederlanden ¹. Jan Micault († 6 september 1541) had met Livyne van Welle geheeten van Cats († 26 maart 1547) zeven kinderen. Op een triptiek van Jan Cornelisz Vermeyen staan Jan Micault, zijn echtgenote en hun kinderen afgebeeld. Beide hebben een klein kruisbeeld in hun handen wat er op wijst dat ze reeds overleden waren. Net zoals de adolescente jongen links en het meisje met de hoedje met pluimen afgebeeld op de rechtervleugel. Zijn zoon Nicolaes (1518-1589) erfde het 'kattenhuis'. Een van

zijn veertien kinderen, namelijk Peeter zijn tweede zoon, werd later eigenaar van de kasteelhoeve en mocht de titel "heer van Indevelde" dragen. In 1575 liet Peeter Micault al zijn bezittingen in Eppegem, Grimbergen en Brussel fidei-commis na aan zijn zoon Carel. Deze overleed echter vóór zijn vader. Daardoor was Peeter verplicht zijn goederen te herverdelen. Het 'kattenhuis' werd toegewezen aan Lodewijk Micault, zijn jongste zoon, kanunnik in Sint Goedele (Brussel). Deze duidde op zijn beurt drie van zijn broers als erfgenamen aan.

Een daarvan, Peeter Micault (+1626), liet 'Indevelde' bij testament in 1621 na aan zijn oudste zoon, Nicolaes, apostolisch pronotarius en grootproost van de Sint-Servaaskerk in Maastricht. Eén voorwaarde diende daarbij vervuld, namelijk dat het 'kattenhuis' na de dood van Nicolaes eigendom zou worden van Frederik († 1638), de tweede zoon van Peeter Micault, heer van Steenhuffel. Deze overleed kinderloos en liet zijn goederen aan zijn zus Magdalena Livina Micault (+ 17 september 1672) gehuwd met Jean des Champs de Kessler. In 1654 huwde hun dochter, Isabella Clara Eugenia (° 1631, † 1715), met Ambrosius Eugeen de Maldeghem y Barco (1627-1693) (zoon van Philips en Maria Sebastiana de Barcx), petekind van markies de Spinola., Daardoor kwam naast Diepensteyn en zijn dependencies in 1672 ook Indevelde in het bezit van de familie van Maldeghem. Een wapenstein van deze familie werd toen aangebracht in het poortgebouw van het 'kattenhuis'. Zij bleven in het bezit van de goederen tot in het einde van het Ancien Regime (begin van het Franse tijdvak). De laatste eigenaar was Jozef Alexander François de Maldeghem (1754-1809).

Zijn dochter Henriëtte, gravin van Maldeghem, was gehuwd met graaf de Lalaing.

De geleidelijke aftakkeling van het kattenhuis is iconografisch vrij duidelijk te reconstrueren. Op de kaart van Bollin, a° 1594, komt een gekleurde dimensionele schets van het 'kattenhuis' voor. Het was wellicht daarvoor een vierkante waterburcht met slottoren. Toen Bollin zijn figuratieve kaart realiseerde, bleek Indevelde geen verdedigingsfunctie meer te bezitten, maar omgebouwd te zijn tot een kasteelhoeve of woonerf. Van de oorspronkelijke defensieve bouw bleven toen nog enkel de toegangsbrug, de vestingsgracht en de slottoren met ingesnoerde naaldspits over. In de zijmuren waren grote vensters aangebracht en de zadeldaken mondden aan drie hoeken uit op een zijtrapgevel. De zadeldaken waren, langs de buitenkant en de binnenkoer, voorzien van dakvensters, eveneens met trapvormige aandaken. In de slottoren bevonden zich lange, smalle, verticale schietgaten. Op de naaldspits was een vrij hoog smeedwerk aangebracht. De toegangsbrug was geheel gemetseld en rustte op pijlers en bogen. De toegangspoort tot het kasteel was eerder sober. De omwalling was symmetrisch en hoekig, waardoor kan verondersteld kan worden, dat het 'kattenhuis' in die tijd goed werd onderhouden. Achter de wallen bevonden zich hoge loofbomen, wellicht beuken. In zowel het kaartboek van de gemeente Grimbergen als dat van de Abdij van Grimbergen, getekend in 1696, en daterend van ongeveer een eeuw later dan de vorige afbeelding, komt een nieuwe schets van het 'kattenhuis' voor. Het kasteel bleek toen reeds gedeeltelijk te zijn afgebroken; de omwalling was deels verdwenen en een duiventoren en drie schuren schenen inmiddels te zijn bijgebouwd. Een grote schuur daarvan was opgetrokken langsheen de Kattenhuisstraat en blijkbaar moet de ingang zich langs deze zijde hebben bevonden. Ook de hoge beuken waren er niet meer. In plaats daarvan bleken er nu vier rijen zomereiken te zijn aangeplant. Het is niet onmogelijk dat de wijzigingen, in die periode aangebracht, uitgevoerd werden op verzoek van Peeter Micault († 1626), heer van Indevelde. Peeter Michault studeerde aan de Leuvense universiteit en hij had oog voor kunst, cultuur en commercie. Omstreeks 1616 liet hij zijn kastelen herstellen en verfraaien. Hiervoor bestelde hij o.m. bouwmaterialen in Lingen (Nederland), waarvan hij drossaard was. Het 'kattenhuis' verkeerde waarschijnlijk in een niet al te beste staat en Peeter Micault verbouwde het blijkbaar tot een grote hoeve. Hierdoor werden vermoedelijk ook de bomen geveld, en de slotgracht deels gedempt.

¹ AR Brussel, familiearchief de Merode-Westerloo, VM 329, schepenbank Grimbergen vanaf 1507.

Op de 'kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden' (1777), genomen op initiatief van graaf de Ferraris, komt een betrouwbare plattegrond van het aldus genoemde 'kasteel kattenhuis' voor. Vergeleken met de vorige afbeelding van 1696 werden er sedertdien weinig of geen wijzigingen aangebracht in de bestaande toestand. Schijnbaar werd er enkel een inrijpoort bijgebouwd. De kaart van 1777 bevestigt duidelijk de tekening uit het kaartboek en toont bijkomende details. Zo blijkt ook dat achter het 'kattenhuis' een grote siertuin van ca 300m op 200m was aangelegd. Door deze tuin waren parallel lopende wegen getrokken. Een diagonaal verbonden weg vormde een windroos, die naar het noorden was gericht. Op het kadasterplan van Van der Maelen (1837) is het

'kattenhuis' andermaal terug te vinden, maar van de oorspronkelijke gebouwen restte in die jaren slechts een onbelangrijk gedeelte, misschien de oorspronkelijke slottoren. De slotgracht was verder toegeworpen, waarschijnlijk om de oppervlakte voor landbouwdoeleinden vrij te maken. Er kan hier duidelijk worden vastgesteld dat deze slotgracht in verbinding stond met de vijvers van het verderop gelegen kasteel 'de Mot' (Impel).

In het begin van de twintigste eeuw bleven er van het 'kattenhuis' nog alleen de hoeve (neerhof), de schuren, het poortgebouw en de duiventoren over. Nadat de laatste pachter het hof verlaten had (ca 1965), werden de gebouwen, opgetrokken uit zandsteen, vlug het mikpunt van steenrovers. De ene muur verdween na de andere en in 1970 waren alle gebouwen - boerenhuis, langsschuren en poortgebouw - ingestort. De meeste eiken balken waren reeds weggesleurd en onbekenden waren reeds begonnen met de afbraak van de duiventoren. Deze duiventoren dateerde van de periode tussen 1594 en 1696, er wordt aangenomen dat hij zou gebouwd zijn tussen 1607 en 1627. De duiventoren bevond zich op de binnenkoer van de hoeve. Hij had een cilindrische vorm en een kegelvormige spits met daarbovenop een sierlijke smeedijzeren windwijzer. A. Wauters schreef in zijn 'Histoire des environs de Bruxelles' (1855) dat deze duiventoren een uniek bouwwerk was. Hij was opgetrokken op een tweeledige zandstenen basis die onderaan een achthoekige en bovenaan een zestienhoekige vorm had. Hierop waren vijf ringen uit baksteen aangebracht, telkens gescheiden met één of twee lagen zandsteen. In totaal telde de duiventoren dus zeven (magisch getal!) ringen. In de duiventoren bevonden zich vier verdiepingen, elk verbonden met een trapladder. De duiven hokten op het allerhoogste. Ze konden in- en uitvliegen langs smalle openingen. Om te verhinderen dat ratten en muizen op de muren naar het verblijf van de duiven zouden klimmen, vormden de zandstenen ringen ten opzichte van de buitenwand een verhevenheid, waarop het ongedierte slecht moeilijk of helemaal niet heen kon geraken. A. Wauters dacht dat de duiventoren oorspronkelijk een motte was. Misschien was het een slottoren, gebouwd vóór het 'kattenhuis'? In elk geval verschilde zijn bouwtrant met deze van de hoeve waarvan hij deel uitmaakte. In 1969 waren er nog resten van een gracht rondom deze toren, zichtbaar. Deze motte kan zich bevonden hebben achter het 'kattenhuis', en dus onzichtbaar op de schets van Bollin (1594). In 1974 namen de leden van de 'werkgroep leefmilieu Eppegem' contact op met de conservator van het openluchtmuseum in Bokrijk. Na enige vertraging is men in mei 1975 gestart met de zorgvuldige afbraak van de duiventoren. De stenen werden genummerd en in Bokrijk opeengestapeld om hem nadien in het Brabantse gedeelte opnieuw op te richten.

De pachters van het 'kattenhuis'

Zoals hiervoor reeds vermeld kwam het 'kattenhuis' op het einde van de 18^e eeuw in handen van de familie de Lalaing. In het archief van deze familie, dat berust in het Algemeen Rijksarchief te Brussel, zijn een aantal documenten terug te vinden i.v.m de verpachting van deze hoeve ².

1. Akte van 6 oktober 1548.

contract tussen Mr Nicolaes Micault "soen wijlen Jans ende wijlen Vrouwe Luvyne van Cats" die zijn "winhoff geheeten thoff Indevelde gelegen te heymbekende inde prochie van Eppeghem mette stallen, schueren, woenhuyse, backhuyse, coelhove ende allen zijnen anderen toebehoirten met oyck den winnende landen, beempden ende eusselen hiernaevolgende" verpacht aan Laureys Buelens "soen wijlen Laureys" en Geertruyde Donckerwolcke zijn echtgenote, en dit voor een termijn van drie jaar. De totale oppervlakte van pachthof met het land was ongeveer 55 bunder en de pachtprijs bedroeg, naast de pacht in natura, 64 carolusgulden.

2. Akte van 5 juni 1556.

eigenaar: Mr Nicolaes Micault, heer van Indevelde.
pachter: Willem de Greve "soen wijlen Laureys" en Cathelijne Gielisjans (dv Willem).

3. Akte anno 1567.

eigenaar: Mr Nicolaes Micault, heer van Indevelde.
pachter: Willem de Greve "soen wijlen Laureys" en Josina Teestaerts (alias de Muntere).
termijn: 12 jaar, in te gaan half maart 1568.
totale oppervlakte: circa 55 bunder.
pachtprijs: 43 zakken rogge en 16 carolusgulden voor het winnend land;
70 carolusgulden voor de 'weyden, beempden en eusselen' samen met de boomgaard (ca ½ bunder) gelegen achter de stallingen.

4. Akte van 19 oktober 1594.

eigenaar: Hr Loys Micault, kanunnik van St Goedele (Brussel).
pachter: Willem Lauwers x Maeycken (Maria) de Greve (geheeten Teestaerts).

² AR Brussel, familiearchief de Lalaing, I 169, nrs 1300-1304.

5. anno 1596 – 1604.
eigenaar: Jonkheer Peeter Micault.
pachter: Carel de Winckelaer x Anna Leemans (dv Jan en Elisabeth Goossens).
6. anno 1627.
pachter: Jan van Campenhout x Cathelijne Leemans (dv Jan en Anna Vermeeren).
7. Akte van 21 januari 1661.
akte voor notaris Steven van Herbosch (te Merchtem).
eigenaar: Vrouwe Isabella Eugena Theresia de Kessler en Hr Eugeen Ambrosius de Maldeghem, ridder.
pachter: Willem Leemans (zv Carel en Martyne Lauwers) x Cathelijne van Ophem.
termijn: 9 jaar.
totale oppervlakte: ongeveer 63 bunder.
pachtprijs: jaarlijks 1600 rinsgulden.
8. Akte van 3 augustus 1669.
pachter: Peeter van den Heuvel (+ Epegem 22 oktober 1674) x Cornelia Peeters.
zelfde voorwaarden als voorgaande pachter.
pachtprijs: jaarlijks 1450 gulden + een vet varken (waarde 18 à 19 gulden) .
9. periode tussen 1674 en 1696.
Op 10 augustus 1690 bevestigen de schepenen van Epegem dat de Graaf van Maldeghem eigenaar is van *“een huys van plaisantie oft casteel van Indevelde”* gelegen in Epegem bij de verbrande brug bestaande uit *“diversche stagen met vele schoone camers ende thoren omcingt met water ende een optreckende brugge hebbende achter eenen schoonen hoff end daer neven en grooten boomgaert bestaen met vele vruchtbare fruytboomen hebbende ook een nederhof consisterende in pachthuysse, stenen vleuge, schure, stallen ende andere ediffitien..”*, met ongeveer 36 bunder *“soo lant, weyden als hoymersschen”*.
pachters: Adriaen Puttemans en Jan van Opstal.
10. Akte van 28 november 1696.
pachter: Gilles Lemmens (zv David en Margriete van Paesschen)
x Martijne Leemans (dv Willem en Maria Peeters).
11. Akte van 17 maart 1717.
pachter: Gilles Lemmens (zv David en Margriete van Paesschen)
x Martijne Leemans (dv Willem en Maria Peeters).
12. Akte van 12 juli 1726.
akte voor notaris Lambrecht van Hamme (Vilvoorde)
eigenaar: Jan Dominicus graaf van Maldeghem.
pachter: Franciscus van den Heuvel (zv. Franciscus en Catharina de Keersmaecker).
termijn: 9 jaar in te gaan St Andriesmis a° 1726.
totale oppervlakte: 56 bunder 33 ½ roeden.
pachtprijs: 1346 gulden (a rato 24 gulden per bunder).
13. Akte van 26 mei 1786.
eigenaar: Josephus Alexander Franciscus Graaf van Maldeghem
pachter: Hendrik van Bever (zv. † Andries en Maria Ceulemans)
x Joanna Catharina Sterckx.
termijn: 9 jaar in te gaan St Andriesmis a° 1789.
totale oppervlakte: 60 bunder 1 dagwand en 9 roeden.
pachtprijs: 1660 gulden courant geld.
14. Volkstelling van het jaar 1796.
Mechelstraat
299. Hendrik van Bever, 48j, pachter (kattenhuis) sinds 30 november 1781 in Epegem.
300. Catharina Sterckx, 40j sinds 30 november 1781 in Epegem.
Jan Frans van Bever, zoon, ca 9j (~ Epegem 25 december 1787).
301. Jan de Créé, 25j, knecht sinds geboorte in Epegem.
302. Antoon Ryns, 22j, knecht sinds 15 maart 1791 in Epegem.
303. Jan Populier, 22j, knecht sinds 15 maart 1795 in Epegem.
304. Sebastiaen Populier, 17j knecht sinds 13 juli 1795 in Epegem.
305. Cornelius Spruyt, 13j knecht sinds 15 maart 1793 in Epegem.
306. Isabelle van Bever, 15j, nicht van de pachter sinds 1 mei 1794 in Epegem.
(dv Jan Frans en Joanna Catharina van Relegem).
307. Elisabeth Raes, 20j meid sinds geboorte te Epegem.
308. Maria Anna Thiry, 19j meid sinds 1 november 1788 in Epegem.

15. Begin 19e eeuw.

pachter: Jan Frans van Bever ~ Eppegem 25 december 1787.
† Eppegem 5 november 1837.

x (Eppegem 27 januari 1808).

Monica van Relegem ~ Zemst 28 oktober 1784.

† Eppegem 28 oktober 1862.

(dv Jan Bte en Elisabeth Cauwenbergh)

16. Aktes van 7 mei 1864 en 5 december 1873.

akte voor Notaris Jan Joseph Janssens (Vilvoorde).

eigenaar: Maria Henriette Octavie Ghislaine gravin van Maldeghem en Charles Josph Ghislain graaf de Lalaing.

pachter: Eduard Van Bever ° Eppegem 3 januari 1824.

(zv Jan Frans en Monica van Relegem).

x (Grimbergen 6 oktober 1852).

Maria Theresia Van Relegem ° Zemst 27 augustus 1819.

(dv. Jan Bte en Maria Anna Ceulemans).

termijn: 9 jaar.

totale oppervlakte: 64 ha 36 a 35 ca.

pachtprijs: 6430 Bfr.

17. Einde 19e eeuw – begin 20e eeuw.

Pachter: Hendrik Van Kelst ° Elewijt 6 mei 1848.

(zv Willem en Maria Josepha Cools).

x (Eppegem 14 januari 1880).

Maria Anna Van Bever ° Eppegem 16 mei 1855.

(dv Eduard en Maria Theresia Van Relegem).

Eén van zijn afstammelingen, met name Jozef Van Kelst, zal als laatste pachter in 1965 het 'kattenhuis' verlaten.

II. HET HOF VAN IMPEL (Eppegem).

Op de weg vanaf de Verbrande Brug (Grimbergen) richting het dorp van Eppegem staat ongeveer halverwege (aan de linkerkant van de weg- het gaat hof van Impel ook de Mot genoemd. Zoals de andere omwalde hoven in de omgeving – Rollekoten, De Schrans, het kasteel Indevelde (Kattenhuis), Wolfslinde – is het in de 11^e -12^e eeuw ontstaan en was het ooit de woonplaats van een familie die de naam van het dorp droeg.

De 'de Eppenghems'.

Dit ridderlijk geslacht is gekend sinds de 12^e eeuw in de streek van Grimbergen en Mechelen. Tussen 1138 en 1152 treed een zekere Willem de Eppenghem op in een brief van Wouter Berthout, heer van Grimbergen. Vanaf dat ogenblik vermelden de Grimbergse oorkonden regelmatig leden van deze familie.

- 1162 Willem van Eppegem en zijn broers Bastiaen en Paridaen;
- 1180 Goswin van Eppegem en zijn broer Paridaen;
- 1205 Goswin van Eppegem en zijn zoon Paridaen;
- 1211 Willem van Eppegem 'canonicus' en Goswin van Eppegem 'miles';
- 1220 Paridaen van Eppegem;
- 1272 Jan van Eppegem;
- 1356 Otto (Osten) van Eppegem;
- 1369 Osten, (zv. voorgaande) doet verhef voor een leen van de hertog van Brabant.

"Osts van Eppenghem diemen heet van Imple" (cit 1395) ³.

Hij had geen kinderen en liet zijn eigendommen aan zijn zus Margareta van Eppegem die gehuwd was met Jan van Oyenbruge (zv. Willem en Catharina [Milse?]).

Zegel Osten van Eppegem
13 mei 1355

AR Brussel zegelafgietsels nr 27844

Vanaf de 14^e eeuw krijgen we (door de beschikbare bronnen) een beter beeld van de opeenvolgende eigenaars. Een korte genealogische schets hiervan volgt op pagina 7.

Kaarten uit de late 18de eeuw vormen de eerste betrouwbare afbeeldingen. De Ferrariskaart (1771-1775) toont de "Cense Ter humpelen" op een rechthoekig eiland. De buitenoevers van de brede ringgracht zijn met bomen afgelijnd en een in bedden ingedeelde tuin omgeeft het kasteel, dat een centrale positie inneemt. Van bijzondere architecturale betekenis is het kanaal dat, ingebed in de bovenloop van een beekvalleitje, loodrecht aftakt van de westelijke grachtarm en in rechte lijn naar een tweede, kleiner eiland voert 200 zuidwestwaarts (de 'breuk' op de kaart, waarbij het westelijke uiteinde van de 'lepel' in noordwestelijke richting afbuigt, is te wijten aan meetfouten van de equipe die het kaartblad 75/4 heeft opgesteld). Dit trapeziumvormige eilandje, visueel eindpunt van een met bomen afgelijnd kanaal, was vermoedelijk een eilandtuin, wellicht met een paviljoen of prieel. Op de figuratieve kaart van "t'hoff te Impele ofte ter Moortel", opgemaakt door landmeter C.-J. Everaert in 1774, wordt de naam Hof 't Impele gereserveerd voor een omwalde hoeve 300 m naar het zuidoosten, dicht bij Zenne, en het Impelkasteel of de Mot ("Casteel van de Hre Baron Reyneghom") wordt andermaal op zijn rechthoekige eiland

afgebeeld, maar zonder de 'lepelconstructie'. Het complex van drie tegen elkaar aanleunende volumes – twee met zadeldaken en één met een schilddak – dat vermoedelijk uit de late 16de of vroege 17de eeuw dateerde, was toen aan zijn laatste dagen toe. In 1783 kreeg het kasteel zijn huidige gedaante: een gebouw met een rechthoekig grondplan van zeven bij vijf travéeën en twee bouwlagen onder een afgeknot, lichtjes geknikt schilddak, gepleisterd (momenteel witgeschilderd, voorheen roze) en tot voor enkele jaren bekroond met een grote, vierkante lantaarn met klokdakje, die overigens pas in de Eerste Wereldoorlog was aangebracht. Het classicistisch karakter wordt benadrukt door de rondboogramen, het bordes en het portiek van het middenrisaliet in de voorgevel. De verbouwing was niet zo radicaal als men op het eerste gezicht zou zeggen. In de kelder is er nog altijd een middeleeuwse gotische schouw aanwezig. Het huidige rechthoekige schilddak dekt de drie tegen elkaar aanleunende volumes van het oude kasteel en in het huidige dakgebinte zijn nog de drie oude, eikenhouten dakconstructies (de twee zadeldaken en het schilddak) herkenbaar. Onder het pleisterwerk zitten nog grote bakstenen (van slechte kwaliteit) en witte zandstenen, zelfs hele vensteromlijstingen. Het 'moderne' kasteel van baron Lambert-Joseph van Reynegom verschijnt circa 1812 op een ontwerpversie van de kadasterkaart nog in de oude, straklijnige setting. Interessante details zijn de brede oprijlaan vanaf de Grimbergsesteenweg, de grote rotonde op het ereplein voor het kasteel en het perceel met het Sint-Andrieskruis (nr. 72) achter het kasteel, vermoedelijk een parterretuin. De legger bij deze kaart bleef niet bewaard, zodat de functie en het gebruik van de diverse percelen op het kasteleiland niet konden worden achterhaald. Merk op dat het kasteel zich niet in het verlengde van het 'lepelkanaal' bevindt. Het bijgebouw achter (ten noorden van) het kasteel, een koetshuis met steekboogpoorten en een verdieping onder een schilddak, zou pas tussen 1812 en 1820 worden opgetrokken.

³ Archief Abdij Grimbergen, Cartularium II-2, folio 155, "smaendachs voir sinte peters Inde vasten a° 1395".

Chronologische lijst van de eigenaars (14^e – 18^e eeuw):

I. Jan van Oyenbrugge "d'oude" (cit 1429), q^d 1431.
x Margareta van Eppegem (dv. Osten).
van wie:

II. Otto van Oyenbrugge ° ca 1360, q^d 1430.
van wie drie natuurlijke kinderen bij Margareta van den Driessche (cit 1417) ⁸.

1. Hr Joos, priester (cit 1417) ° ca 1390.
2. Barbara ° ca 1394, † 17 september 1437.
x Wouter van den Broecke (cit 1431) ⁴.

3. Jan, volgt XI.

III. Jan van Oyenbrugge ° ca 1398, † 4 augustus 1482.
Leenman der heren van Grimbergen op het hof van Oyenbrugge (cit 1479) ⁵
en op het hof van Impel (cit 1430-1437) ⁶.
x (ca 1424) Catharina van Berbelghem, Vrouwe van Molendonck, † 10 oktober 1457.
(dv. Jacobus van Berbelghem, heer van Molendonck en Agnes van Kruyningen).
xx Catharina de Endone (?).
van wie: ⁷

1. Barbara ° ca 1424, q^d 1503.
2. Catharina ° ca 1428.
x Thomas Wijfflets.
3. Jan ° ca 1432, q^d 1487.
x Jouffr Kathelijne van den Bossche (cit 1487) ⁸.
van wie: (cit 1487)

- a. Joos.
- b. Willem.
- c. Jan.
- d. Digne, minderjarig.

4. Geertruyde ° ca 1436.
5. Otto ° ca 1440, † 1500.
x Lijsbeth van Voosdonck.
van wie afstamming – tak van Kobbegem.

6. Hendrik ° ca 1444.
7. Judocus, volgt IV.

IV. Joos van Oyenbrugge ° ca 1448, + augustus 1506.
Jonker, drossaard van het land van Grimbergen [Nassau] (1489-1504).
Heer van Oyenbrugge (voor de helft), Impel (Eppegem) en Molendonck (Leest).
x (28 juli 1490) ⁹ Maria van Ussel (dv. Hr Philips en Maria van der Heyden), ° ca 1465, q^d 1528.
van wie: (verdeling ca 1530) ¹⁰

1. Anna ° ca 1490.
x Jan Pipenpoy.

⁴ AR Brussel, familiearchief de Merode-Westerlo, VM 281, folio 38, 31 november 1431.

⁵ AR Brussel, familiearchief de Merode-Westerlo, VM 335, leenboek vernieuwd a° 1479, folio 28v°, "Jan van Oeyenbrugge gemeyn man van den hove toeyenbrugge met synre toebehoorten..".

⁶ AR Brussel, familiearchief de Merode-Westerlo, VM 470, rekeningen van lenen1428-1444 (Hendrik de Cupere), leenverhef van 10 okt 1430, sept 1436 en 30 sept 1437.

⁷ SA Mechelen, schepenregisters G, serie I, nr 89, minuut dd. 25 april 1467 – met dank aan Chris Apers voor de info.

⁸ SA Mechelen, schepenregisters G, serie I, nr 106, folio 41v°, dd. 20 december 1487 – met dank aan Chris Apers voor de info.

⁹ AR Brussel, familiearchief van der Noot, I 114, nr 152, huwelijksvoorwaarden.

¹⁰ AR Leuven, schepengriffie Eppegem, 3196, folio 47, verdeling tss de kinderen wijlen Joos van Oyenbrugge en wijlen Maria van Ussel.
Het betreffen goederen afkomstig van hun ouders en van wijlen Jouffr Kathelijne van Oyenbrugge weduwe Thomas Wijfflets, hun tante.

2. Marie ° ca 1492.
x Heer Franchoy van Diest.
Ontving een winhof geheeten thoff te Loobroeck, gelegen in Antwerpen.
3. Antoon ° ca 1494, q^d 1529.
4. Engelbert ° ca 1496, † 25 maart 1576.
Rentmeester (1520-1550) en drossaard (1520-1556) van Grimbergen (Nassau).
x (Brussel 12 februari 1526).
Catharina t' Seraerts geheeten Heeckenshoot ° ca 1504, † 28 augustus 1583.
(dv. Antoon † 1532 en Margriete Pot † 1540).
5. François, volgt V.

V. François van Oyenbrugge ° ca 1498, † 1 november 1540.
Heer van Impel (cit 1529).
x Margriete Quarre (dv. Maximiliaen en Marie t' Seraerts).
Zij hertrouwde met ridder Andries van Sigoinne.
Hij kreeg naast het hof tYmpel te Epegem ook een huis geheten 'den Helm' in Epegem, een winhof buiten Mechelen gelegen geheten 'thoff te Berbelghem', een huis gelegen in de Milsestraat te Mechelen en tenslotte een vierendeel in het winhof geheten 'thoff van Molendonck' gelegen in Leest.
van wie: (cit 1549).

1. Marie ° ca 1523.
2. Anna ° ca 1526.
x Adriaen Taye, heer van Wemmel.
In 1562 liet jonker Louys van Oyenbrugge de hoeve van Molendonck gelegen te Leest aan zijn zus Anna ¹¹.
3. Engelbert ° ca 1530, † Delft 1611.
x Anna van den Boye.
4. Louys, volgt VI.

VI. Jonker Louys van Oyenbrugge ° ca 1535.
Heer van Impel (leenverhef 28 juni 1588) ¹².
x Margriete Kerremans.
van wie:

1. Margriete ° ca 1565.
2. Engelbert, volgt VII.

VII. Jonker Engelbert van Oyenbrugge ° ca 1570.
Kreeg het hof van Impel, bij wijze van gift, van zijn ouders ter gelegenheid van zijn huwelijk ¹³ (leenverhef 8 oktober 1598).
x (1598) Anna van Zuytpeene, Vrouwe van Hoeymille.
Is de laatste afstammeling van de familie 'van Epegem' die het hof van Impel in eigendom had.
Op 9 juni 1611 verkocht hij het aan H^r Jan de Weynssone en Catharina de Voeght (leenverhef 28 september 1611).
In 1662 ¹⁴ verkoop Jan Jacques de Weynssone (zv. voorgaande) het hof aan Maria van Rittenberghe wede van H^r en Mr Jules Cesar, advocaat (leenverhef 7 maart 1662). Op 15 december 1678 komt het hof aan haar kleinzoon Jan Michiel Locquet (zv. Jan Antoon en Vrouwe Christine Cesar). Deze zal, wegens grote schuldenlast, het hof op 14 oktober 1741 verkopen aan Thérèse Barbara Josépha Gielis-Hujoel echtgenote van Antoine-François Charliers. Hun dochter Maria Carolina Charliers is de volgende eigenaar en zijn huwde in 1743 met Jan Andries, baron van Reynegom (zv. Simon en Vrouwe Isabelle Pipenpoy). Lambert Joseph, baron van Reynegom (zv. voorgaande) is de volgende eigenaar. Zijn dochter Barones de Reynegom d'Impel († Brussel 8 juli 1838), huwde Baron Alexandre T.J. Charlé de Waspick (1775-1819). Van 1895 tot 1936 behoorde het

¹¹ RA Leuven, schepengriffie Grimbergen, 3649bis, folio 237, 30 oktober 1562.

¹² AR Brussel, familiearchief de Merode-Westerlo, CA 1413, folio 277.

¹³ RA Leuven, schepengriffie Grimbergen, 2556, folio 10, 5 oktober 1598.

¹⁴ RA Leuven, schepengriffie Grimbergen, 3570, folio 84v°, 1 februari; folio90v°, 13 februari en folio 96, 15 februari 1662.

domein toe aan de industrieel Louis Destrée . Het Impelkasteel was in 1914 ontsnapt aan de verwoesting, in tegenstelling tot het naburige Wolfsinde en Eetveld, maar na de dood van Destrée, toen Impel was toegefallen aan de 'Commissie van Openbare Onderstand' van Brussel, lag het domein er verwaarloosd bij, zoals blijkt uit een Ansichtkaart uit die periode. In 1957 werd het Impeldomein aangekocht door architect Marcel Schmitz (1885-1963), bekend onder meer van het Coca-Colapaviljoen en de 'Kapel van Kerkelijke Kunst' op de wereldtentoonstelling van Brussel in 1935, en wiens nazaten het nog altijd in eigendom hebben en bewonen.

De pachters van het hof van Impel

Half maart 1427 ¹⁵ termijn van 48j	Willem van Woluwe Willemssoen van Eppegem
1543 ¹⁶	Joos Vermeren (zv. Hendrik), q ^d 1553 x Anna Hellemans. xx Willemijne Verschueren.
5 april 1590 ¹⁷ – 1597	Peeter Aerts (° Oosterwijk), ex Bladel x Heyldegonde Theunis.
20 okt 1685 ¹⁸	Carel van der Elst (zv. Peeter en Maria Leemans) x Maria Willems. xx Catharina Sibens. xxx Joanna Spruyt.

¹⁵ SA Leuven, 7324, folio 9, 16 juli 1429.

¹⁶ AR Brussel, familiearchief de Merode-Westerlo, CA 146/1, register 10^e penning (Nassau) a^o 1543.

¹⁷ SA Mechelen, Notaris Harlingen nr 825, 23 januari 1610, met dank aan Jan De Coninck voor de info.

¹⁸ SA Mechelen, Notaris T. van Campen nr 372, 20 oktober 1685.